Nuxurka Qaab-dhismeedka Siyaasadda La-qabsiga Cimilada

Mashruuca DOWN2EARTH

Nofeembar 2024

QORAYAASHA

Winnie Khaemba [Daraasaynta Cimilada], Raghuveer Vyas [Daraasaynta Cimilada], Teun Schrieks [IVM], Ileen Streefkerk [IVM], Inga Menke [Daraasaynta Cimilada], iyo Alexia Kioko [ICPAC].

KA-QAYBGALAYAASHA AMA DIB-U-EEGEYAASHA

Abebe Tadege [ICPAC], Khalid Hassaballah [ICPAC], Philip Omondi [ICPAC], Toby Pitts [Jaamacadda Cardiff], Michael Singer [Jaamacadda Cardiff], Mustafe Cilmi [Solutions Transparency]

KU SAABSAN DOWN2EARTH

Dhulka Engegan ee Geeska Afrika (HAD) waxa uu nolol ahaan ku tiirsan yahay roobka (roobka ayaa daruuri u ah) xagga beero-falashada iyo xoolo-dhaqashada, sidaas darted waxa ay aad ugu nugul yihiin biyo yarida iyo sugnaan la' aanta cuntada xilliyada abaaraha. DOWN2EARTH waxa uu baarayaa cimilo-goboleedka xilliyada, biyo yarida, sugnaan la' aanta cuntada iyo saameynta ay ku leeyihiin nooliga iyo caafimaad-qabka bulshooyinka reer miyiga ah ee Dhulka Engegan ee Geeska Afrika (HAD). Waxaan fududeyneynaa adkeysi iyo la-qabsi ay bulshadu udub-dhaxaad u tahay ee saameynta isbeddelada cimilada iyada oo loo marayo gaarsiinta adeegyo cimilo oo bulshada la xiriira kuwaas oo diiradda saaraya biyo yarida iyo saameynteeda oogada sare ee dhulka iyo aagagga u dhaw. (sidaas awgeed ayey u jirtaa DOWN2EARTH).

MAHADNAQ

Qorayaashu waxay jeclaan lahaayeen inay u mahadceliyaan ICPAC iyo ka-qaybgalayaasha Doodaha Aqoon-isweydaarsiga Siyaasadda La-qabsiga Cimilada ee DOWN2EARTH. Waad ku mahadsan tihiin dhammaantiin daneeyayaasha lagala tashtay dadaallada Kooxda Horumarinta Siyaasadda DOWN2EARTH.

XUQUUQDA DAABACAADDA

Daabacaaddan waxaa dib loogu saari karaa gebi ahaan ama qayb ahaan hay'adaha waxbarashada ama kuwa aan macaash-doonka ahayn iyada oo aan wax oggolaansho gaar ah looga baahnayn Mashruuca Down2Earth, marba haddi aqoonsi iyo/ama tixraac ku habboon oo isha xogta ah la samaynayo. Daabacaaddan dib looma sii iibin karo loomana isticmaali karo ujeedo kasta oo ganacsi iyada oo aan oggolaansho qoraal hore ah laga helin Mashruuca Down2Earth. Waxaan ka cudur daaraneynaa wixii khaladaad ah ama qarin ah ee laga yaabo in si aan ku talagal ahayn loo sameeyay.

Daabacaaddan **marna dib looma sii iibin karo loomana isticmaali karo** ujeedo kasta oo ganacsi iyada oo aan marka hore oggolaansho qoraal ah laga helin Mashruuca Down2Earth.

Sida loo xigan karo: Climate Analytics (2023). Adaptation Policy Framework, DOWN2EARTH Project.

Waxaa taageeray [ama loo diyaariyey]

Waxaan jeclaan lahayn inaan u mahadcelino EU H2020 oo bixisay maalgelinta shaqadan Lambarka qandaraaska: 869550

Nuxurka

Qaab-dhismeedka Siyaasadda La-qabsiga waxaa loogu talagalay in lagu hago horumarinta, dib-u-eegista iyo cusbooneysiinta siyaasadda dhulalka qalalan ee Geeska Afrika ee ballaaran (HAD) ee la-qabsashada, sugnaanta cuntada iyo biyaha. Qaab-dhismeedka waxaa lagu soo saaray isku-darka natiijooyin badan oo ka yimid hawlaha mashruuca DOWN2EARTH, iyo sidoo kale xogo kale ee cilmi iyo xeeldheereyaal, waxaana loogu talagalay in ay dhameystirto tilmaamaha horumarinta siyaasadda ee hadda jira. Si gaar ah, siyaasaddan waxa ay ku dhisan tahay nuxurka siyaasaddii hore iyo falanqaynta waxtarka, ku lug lahaanshaha bulshada, natiijooyinka nooc ku saleysan Wakiilka (ABM), iyo aqoon isweydaarsiyada la leh sharci-dejiyeyaasha. Natiijooyinka cilmi-baarista ee la-qabsashada, sugnaanta cuntada iyo biyaha ee laga sameeyey Itoobiya, Kenya, iyo Soomaaliya ayaa laga faa'iidaystay si ay u bixiyaan tilmaamo iyo talooyin ku saabsan waxqabadyada horumarinta siyaasadda mustaqbalka.

Siyaasaddan waxaa lagu qaabeeyaa ku dhowaad sagaal (9) aag oo nuxur oo kala ah: 1. Qeexitaanka ujeedada; 2. Dhexgelinta siyaasadda deegaanka; 3. isku dubaridka; 4. qiimeynta xaaladda hadda; 5. saadaalinta mustaqbalka ee la-qabsashada, 6. maalgelinta; 7. ka qaybqaadashada; isgaarsiinta iyo faafinta; 8. fulinta; iyo 9. kormeerka iyo qiimeynta, wax ka barashada.

Qeexitaanka 'siyaasadda' halkan waa mid aad u ballaaran oo ka kooban dukumiinti kasta oo muhiim ah oo qeexaya ujeeddooyinka dowladda iyo qaababka ku wajahan waax gaar

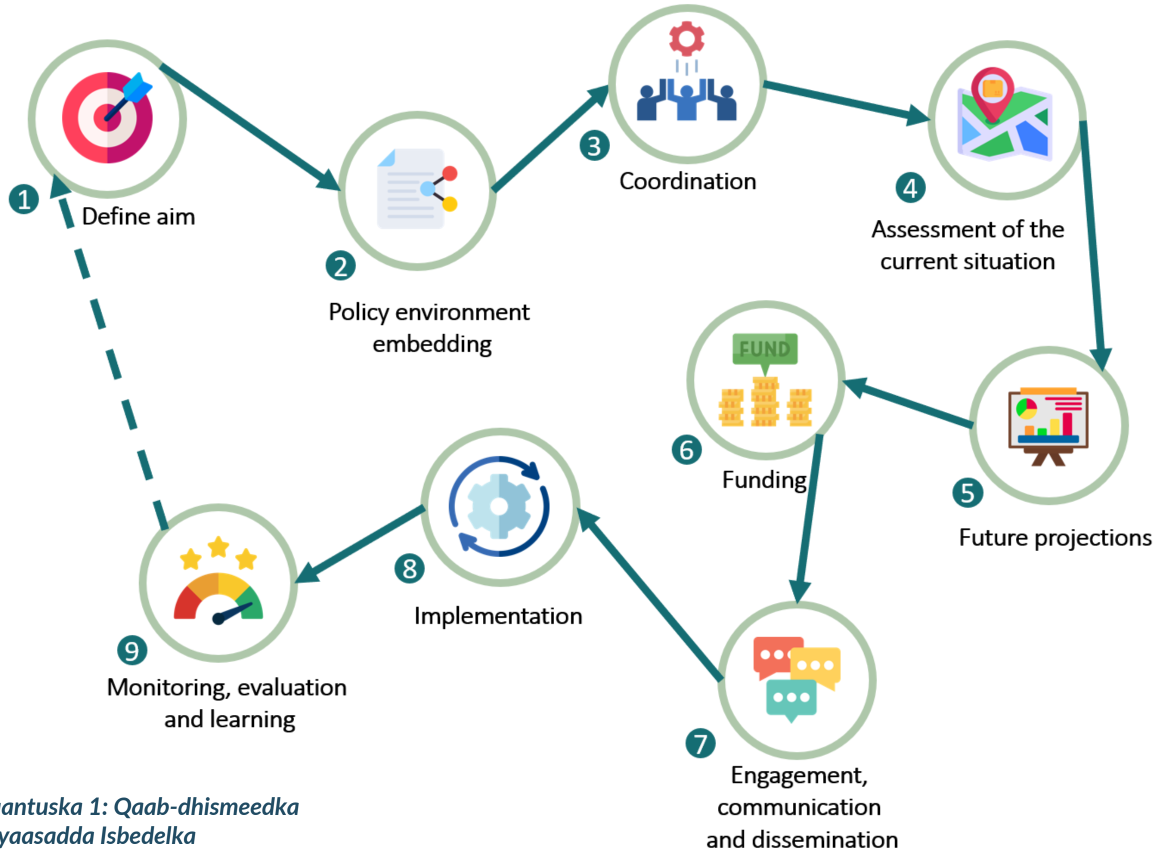

Jaantuska 1: Qaab-dhismeedka Siyaasadda Isbedelka

ah, gobolka, ama daneeyayaasha. Sidaa darteed, in kasta oo luqadda saxda ah ee loo isticmaalo waddan kasta ay kala duwanaan karto (oo ay ku jiraan Siyaasadaha, Biilasha, Falalka, Qorshayaasha Hirgelinta, iwm), Qaab-dhismeedkan waxaa loo waafajin karaa in lagu dabaqo dhammaantood.

1. Qeex ujeedada ugu weyn

Ujeedada siyaasaddu waa inay ahaataa mid cad. Tani waxay gacan ka geysaneysaa in si cad loo qeexo waxa loo baahan yahay in lagu daro, taasina waa inay sidoo kale la xiriirtaa ujeeddooyinka la filayo. Waxay sidoo kale awood u siineysaa faham wanaagsan oo ku saabsan cidda ay u baahan tahay inay ku lug yeelato/ku darto si loo hubiyo inaysan ahayn oo kaliya geeddi-socod loo dhan yahay laakiin sidoo kale hirgelinta guulaysiga.

2. Jawiga Siyaasadda ee la geliyo

Dhammaan siyaasadaha la xiriira waa in la tixgeliyaa si loo arko halka siyaasadda la qorsheeyay ay ku habboon tahay, tusaale ahaan sharciyada cimilada iyo siyaasadaha, dhaqaalaha buluugga ah iyo siyaasadaha kale ee la xiriira waaxda.

3. Isku-duwida

Qaab-dhismeedka isku-duwidda waa lagama maarmaan in qof walba uu ku lug yeesho si toosan iyo si dadban labadaba. Qaab-dhismeedkan isku dubaridka ah waa inay ku lug yeeshaan dhammaan daneeyayaasha muhiimka ah si loo hubiyo in ay jirto hoggaan iyo qaadasho geeddi-socodka.

4. Qiimeynta Khatarta Xaaladda Hadda

Falanqaynta xaaladda ayaa muhiim ah si loo go 'aamiyo waxa siyaasada cusub ay u baahan tahay inay wax ka qabato iyo sidoo kale waxa ay ka dhisi karto. Waxay gacan ka geysan kartaa go 'aaminta xeeladaha horay u shaqeeyay iyo sida loogu darayo geeddi-socodka cusub.

5. Saadaasha mustaqbalka si loo tixgeliyo la qabsiga

Si loo horumariyo qorshayaasha la-qabsiga mustaqbalka ee la hubo waa lagama maarmaan in la sameeyo saldhig saynis oo leh saadaalinta ugu dambeysa ee la heli karo ee ku saabsan saameynta mustaqbalka ee la filayo iyo waxtarka tallaabooyinka la-qabsiga. Tani waa inay tixgelisaa aqoonta maxalliga ah iyo dhaqanka, xaaladaha kala duwan iyo nuglaanta, heerarka saameynta kala duwan iyo xaddidaadda la-qabsiga.

6. Maalgelin

Siyaasadaha ku lug leh la-qabsiga isbeddelka cimilada, sugnaanta cuntada, iyo helitaanka biyaha ayaa qaali ku noqon kara lahaanshaha, waxayna inta badan u baahan yihiin ilo dhaqaale iyo farsamo oo badan si si wax-ku-ool ah loogu hirgeliyo. Siyaasadaha adag iyo kuwa wax-ku-ool ah waa inay ku jiraan dhaqaalaha la heli karo iyo kuwa lagama maarmaanka u ah la kulanka yoolalka iyo bartilmaameedyada la sheegay.

7. Ka qaybqaadashada, isgaarsiinta, iyo faafinta

Ka qayb qaadashada daneeyayaasha heer degaan iyo heer qaran waa muhiim. Isgaarsiinta cad, ka qaybqaadashada iyo istiraatiijiyadaha faafinta waa in la meeleeyaa laga bilaabo bilowga si loo hubiyo iibsashada iyo lahaanshaha iyo sidoo kale gurmadka.

8. Hirgelinta

Qorshaha hirgelinta oo ay ku jiraan faahfaahinta waxa loo baahan yahay in la sameeyo, cidda samaynaysa, goorta la samaynayo, sida loo samaynayo khayraadka iyo guulaha la tiigsanayo la xiriira iyo tilmaamayaasha waa in lagu daro. Tani waxay gacan ka geysanaysaa in la caddeeyo doorarka iyo jadwalka, waxayna gacan ka geysanaysaa la xisaabtanka iyo sidoo kale taageerida kormeerka iyo qiimeynta.

9. Kormeerka, Qiimeynta, iyo Wax-ka-barashada (MEL)

Si loo hubiyo in horumarka la dabagalo loona diiwaangeliyo, waa in la dejiyaa qorshe si loo qabto dhinacyada kala duwan. Madal maareynta macluumaadka tusaale ahaan qaab-dhismeedka Qiyaasta, Dib-u-eegista iyo Xaqiijinta (MRV) ee ay dejiyeen waddamada si ay ula jaanqaadaan UNFCCC bartilmaameedyadooda cimilada waxay faa 'iido u yeelan karaan hubinta in horumarka la kormeero guddiga oo dhan.

DOWN 2 EARTH

down2earthproject.org

CLIMATE ANALYTICS

www.climateanalytics.org